

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	11
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	23
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	35
ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΑ	43

ΠΕΜΠΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

1. Ψευδο-Ίουστίνου, Πρὸς Ζηνᾶν καὶ Σεργῆνον (π. 400;)	47
2. Βίβλος Ἀναβαθμῶν (Liber graduum) (π. 400)	48
3. Κομοδιανός (Ε΄ αἰ;)	49
Γενικά 49 – Τὰ ποιήματα 50 – Βιβλιογραφία 51	
4. Ἀναστάσιος Ρώμης (399-402)	51
5. Φλαδιανός Ἀντιοχείας (381-404)	52
6. Κλαυδιανός Κλαύδιος († περὶ τὸ 404 ἢ λίγο μετὰ)	53
7. Γαυδέντιος Βρεσσίας († μετὰ τὸ 405)	55
8. Προυδέντιος (348 - λίγο μετὰ τὸ 405)	55
Γενικά 55 – Τὰ ποιήματα 56 – Βιβλιογραφία 58	
9. Μακάριος Μάγνης (Μαγνησίας) πρῶτα ἔτη Ε΄ αἰ.)	59
10. Ἰωάννης Χρυσόστομος (349/50-407)	62
Εἰσαγωγή 62 – ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ. Α΄. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ 63 – Β΄. Ο ΣΥΡΙΑΚΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ 65 – Γ΄. Η ΕΚΚΛΗ- ΣΙΑ ΩΣ ΘΕΙΑ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ (ΣΩΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ) - ΣΧΙΣΜΑ ΚΑΙ ΔΙ- ΛΙΡΕΣΗ. 1. Ἡ ἀπόσχιση τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ πορεία πρὸς τὴν Ἐκκλησία 68 – 2. Ἡ Ἐκκλησία ἦταν «κεκρυμμένον μυστή- ριον» – Σχέδιο τοῦ Θεοῦ, πὸν ἔγινε ἱστορία «διὰ Χριστοῦ» 70 – 3. «Ἐν σῶμα» καὶ ἡ κοινωνία μετὸν Χριστόν 70 – 4. Ἡ «κατὰ τὴν οἰκουμένην» καὶ ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία 71 – 5. Τὸ σχίσμα καὶ ἡ διαίρεση στὴν Ἐκκλησία 72 – Δ΄. ΕΡΜΗΝΕΥΤΗΣ ΤΟΥ «ΚΕΚΡΥΜΜΕ- ΝΟΥ ΒΑΘΟΥΣ» ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΑΣ. 1. Ὁ Ἀναγνώστης ἐρμηνευτὴς καὶ τὸ πλαίσιο τοῦ ἔργου του 74 – 2. «Συγκατάβα- σις» 77 – 3. Ἄλλος ὁ τρόπος ἀποκαλύψεως διὰ τῶν Ἀποστόλων 78 – 4. Ἀναγωγή (ἄχι ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία) χάριν ἠθικῆς προ- αγωγῆς 80 – 5. Ἡ δομὴ τῶν ἐρμηνευτικῶν Ὀμιλιῶν 81 – 6. Ἐπέ- δαλε στὴν Ἐκκλησία τὴν ἐρμηνευτικὴν του 81 – Ε΄. Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ ΚΑΙ Η «ΠΑΡΟΥΣΙΑ» ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. 1. Διάκριση καὶ σχέση τῶν δύο ὑποστάσεων 82 – 2. Τὰ «ὀνόματα»-λέξεις εἶναι σημα-	

- ντικά τῶν θεῶν ἐνεργειῶν 83 – 3. Μὲ τὴν σταδιακὴ δράση τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται ἡ τριαδικότητά του 85 – 4. Προετοιμασία τῆς ἀνθρώπινης φύσεως γιὰ νὰ δεχθεῖ τὸ ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἡ προσφορὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ 87 – 5. «Καιρὸς τῆς παρουσίας» τοῦ ἁγίου Πνεύματος - «διανομή» τῆς θείας οἰκονομίας 88 – 6. Τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς 89 – 7. Ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀνήκει ἐξίσου στὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό 91 – ΣΤ΄. ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΩΝ. 1. Ἐνωση θείας καὶ ἀνθρώπινης φύσεως χωρὶς τροπὴ καὶ σύγχυση 92 – 2. Ὁ ρεαλισμὸς τῆς ἐνανθρωπήσεως 93 – 3. Ἀντίδοση ἰδιωμάτων τῶν δύο φύσεων καὶ οἱ δύο θέσεις 94 – Ζ΄. ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ. 1. Ταυτότητα καὶ ἰσοδυναμία Εὐχαριστίας καὶ Μυστικοῦ Δείπνου 96 – 2. Ὁ ἔντονος ρεαλισμὸς τῆς Εὐχαριστίας 97 – 3. Ἡ Εὐχαριστία προσφορᾶς θυσίας 99 – 4. Ἡ Εὐχαριστία εἶναι «ἀνάμνησις», δηλαδὴ ἐπανάληψη τῆς ἐφάπαξ θυσίας 99 – Η΄. ΙΕΡΩΣΥΝΗ. 1. Ἐνιαία Ἱερωσύνη 102 – 2. Ἡ ἐγκυρότητα τῶν Μυστηρίων δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καθαρότητα τῶν ἱερέων 104 – Θ΄. ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ. 1. Ἡ Μετάνοια καὶ ἡ ἐξομολόγησις ὡς ὑπερνίκηση τῆς ἀπογνώσεως 105 – 2. Ἐξομολόγησις ἐνώπιον ἱερέα 105 – 3. Μέτρο ἐπιτιμίων ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ὄχι ἡ ἁμαρτία 106 – Ι΄. ΑΓΙΟΙ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. 1. Ἡ ἀγιότητα καὶ τὰ ὄριά της 107 – 2. Παρησία καὶ παρησία 108 – ΙΑ΄. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΑΠὸ ΤΟΝ ΙΟΥΔΑΪΣΜΟ 109 – ΙΒ΄. ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ. 1. Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ δημιουργοῦνται ὡς ἔλλειμματικά καὶ ἀρμονικά ὄντα καὶ μὲ προϋποθέσεις Γάμου 110 – 2. Ὁ Θεὸς ἐνέβαλε τοὺς «ἔρωτας» στὴν φύση τοῦ ἀνθρώπου 112 – 3. Αἰτία τοῦ Γάμου 112 – 4. Ὁ Γάμος «Μυστήριον μέγα... εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν» 113 – ΙΓ΄. Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ, ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ. 1. Ὑπερτιμοῦσαν τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ ὄνειδιζαν τὴν ἐργασία 114 – 2. Ἡ «μέριμνα» δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν ἐργασία 115 – 3. Ὁ πλοῦτος εἶναι πράγμα ἀδιάφορο καὶ ὁ πλούσιος διαχειριστὴς τῶν χρημάτων του 115 – ΒΙΟΣ 116 – Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ. Εἰσαγωγή 135 – Πότε ἄρχισε τὸ διδασκτικὸ του ἔργο 135 – Ἡ συχνότητα τῶν Ὁμιλιῶν 136 – Ποικιλία μορφῶν καὶ ρυθμὸς ποιητικὸς τῶν Ὁμιλιῶν 137 – Ὁ ρόλος του στὴν διαμόρφωση τῆς θείας Λειτουργίας 139 – ΤΑ ΕΡΓΑ. 1. Καταγραφή καὶ παρουσίαση τῶν ἔργων 141 – 2. Οἱ ἐκδόσεις 141 – 3. Ἡ κατάταξις 142 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 136
11. Ἀντίοχος Πτολεμαῖδος (Φοινίκης) († μεταξὺ 404 καὶ 408) 177
 12. Χρωμάτιος Ἀκυλῆας († 407/8) 178
 13. Σεθηριανὸς Γαβάλων († λίγο μετὰ τὸ 408) 179
 Γενικὴ θεώρηση 179 – Βίος 184 – Ἔργα 185 – Ἀποσπάσματα 188 – Βιβλιογραφία 189

	13
14. Βικτρίμιος ἐπίσκοπος Rouen († π. 410)	190
15. Ἀπόκρυφα (ἀρχῶν Ε΄ αἰ.)	191
1. Πράξεις Φιλίππου 191 – 2α. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. 2β. Πράξεις καὶ θαύματα καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου... Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου 191 – 3. Διδασκαλία Θαδδαίου (Ἀδδαίου) (Doctrina Addaei) 192 – 4α. Μαρτύριον εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. 4β. Βίος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ 192	
16. Φίλων Καρπασίας (Κύπρου) († ἀρχὲς Ε΄ αἰ.)	193
Γενικά 193 – Βιβλιογραφία 194	
17. Ρουφίνος Tyranpius (π. 345-411/412)	194
Γενικά 194 – Ἔργα 196 – Βιβλιογραφία 199	
18. Consultationes Zacchaei et Apollonii (π. 412;)	200
19. Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας († 412)	200
Γενικὴ θεώρηση 200 – Βίος καὶ δράση 203 – Ἔργα 205 – Βιβλιογραφία 209	
20. Δύο ἀνωνύμων χρονικά (λίγο μετὰ τὸ 412)	209
21. Συνέσιος Πτολεμαΐδας (Κυρηναϊκὴ, Λιβύη) († π. 413-414)	210
Γενικὴ θεώρηση 210 – Βίος - Δράση 211 – Ἔργα 213 – Βιβλιογραφία 215	
22. Νικήτας Ρεμεσιάνης (Remesiana) († περὶ ἢ λίγο μετὰ τὸ 414)	216
Ἔργα 217 – Βιβλιογραφία 217	
23. Ἀπ(π)όνιος († π. 405-415;)	218
24. Ρουφίνος ὁ Σύρος († π. 410-415)	219
25. Ἀστέριος Ἀμασειας († π. ἕως 414-415)	219
Εἰσαγωγή 219 – Γενικὴ θεώρηση 221 – Ἔργα 223 – Βιβλιογραφία 224	
26. Λουκιανὸς πρεσβύτερος († 415/6)	225
27. Ἰννοκέντιος Ρώμης (21.12.402 - 12.3.417)	225
28. Ἰωάννης Ἱεροσολύμων (387-417)	227
Γενικά 227 – Βιβλιογραφία 228	
29. Ζώσιμος Ρώμης (417-418)	229
30. Πελάγιος (ἕως 418/9)	229
Γενικά 229 – Ἔργα 233 – Βιβλιογραφία 234	
31. Σύνοδος Καρθαγένης (419): Συλλογὴ κανόνων	235
Γενικά 235 – Βιβλιογραφία 237	
32. Ἰερώνυμος († 419/20)	237
Εἰσαγωγικά 237 – Βίος 239 – Ἔργα 242 – Βιβλιογραφία 249	
33. Μαρουθᾶς ἐπίσκοπος Mairerqat († λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 420)	252
34. Πανόδωρος καὶ Ἀννιανὸς (π. 380-420)	253
35. Πετιλιανὸς Κωνσταντίνης (Cirta B. Ἀφρική) († π. 420), Κρεσκό- νιος († π. 420)	254
36. Βονιφάτιος Ρώμης (419-422)	254

37. Μάξιμος Taurinensis (Torino) († 408-423)	255
38. Κυπριανός (ἔγραψε μεταξύ 397 καὶ 425)	256
39. Σουλπίκιος Severus († 420-425)	257
Γενικά 257 – Ἔργα 258 – Βιβλιογραφία 258	
40. Βαχιάριος μοναχός († 425)	259
41. Θεόδωρος Μοψουεστίας (π. 352/3-428)	260
ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ. Εἰσαγωγή 260 – Ὁ ἐρμηνευτής 262 – Οἱ δύο καταστάσεις καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ μεσσιανικοῦ χαρακτήρα τῆς Π.Δ. 264 – Οἱ δύο καταστάσεις καὶ ἡ προοδευτικότητα στὸν Χριστό 267 – «Ἐνοίκηση»-«διάπλαση»-γέννηση 270 – Ἡ ἔνωση τοῦ θεοῦ Λόγου καὶ ἀνθρώπου ὡς συνάφεια 271 – Τί προσέλαβε ὁ θεὸς Λόγος 273 – Πῶς προσέλαβε ὁ Λόγος τὸν ἄνθρωπο 274 – Ἡ ἔνωση προβληματική 278 – Τὸ πρόσωπο τῆς ἐνώσεως 282 – Τί σημαίνει καὶ τί ἐμπεριέχει τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ (τῆς ἐνώσεως) 284 – Ἀνθρωποτόκος κατὰ φύσιν - Θεοτόκος κατ' ἀναφορὰν 287 – ΒΙΟΣ 287 – ΕΡΓΑ 289 – ΤΑ ΕΡΓΑ 291 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 297	
42. Σεντούλιος (ἔγραψε περὶ τὸ 420-430)	300
Γενικά 300 – Ἔργα 301 – Βιβλιογραφία 301	
43. Αὐρήλιος Καρθαγένης (391-429/430)	302
44. Εὐτρόπιος πρεσβύτερος († π. πρὶν ἀπὸ τὸ 430)	303
45. Αὐγουστίνος Ἴπλωνος († 430)	304
ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ. Εἰσαγωγή 304 – Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟ 306 – ΒΙΟΣ 308 – ΤΡΙΑΔΟΛΟΓΙΑ. Οἱ προϋποθέσεις 310 – Ἡ σχέση τῶν θεῶν προσώπων εἶναι «ἀναφορική» 312 – Ἡ ἅγια Τριάδα καὶ τὸ σχῆμα μνήμη (νοῦς), λόγος (νόηση) καὶ ἀγάπη (θέληση) 314 – Τὸ πρόβλημα τῆς διακρίσεως τῶν θεῶν προσώπων 316 – Ὁ Θεὸς Πατέρας παρέχει στὸν Υἱὸ τὸ «ἐκπορεύειν» τὸ Πνεῦμα. Πῶς ἡ ἀρχὴ τοῦ Πνεύματος μία; 318 – ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ 321 – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ. ΠΤΩΣΗ. ΘΕΙΑ ΧΑΡΗ. ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ. α. Προπατορικὸ ἁμάρτημα καὶ συνέπειές του. Τὸ ἀπόλυτο τῆς θείας χάριτος. Ὁ ἀπόλυτος προορισμὸς 324 – β. Ἐκκλησία - καθαρτήριο πῦρ - πνευματικὸς ἀγώνας 329 – ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ ΕΝΑΝΤΙ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ 331 – ΤΑ ΕΡΓΑ 337 – ΑΜΦΙΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΝΟΘΑ 351 – ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ 351 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 354	
46. Νεῖλος Ἀγκυρανός († π. 430)	361
Ἡ ταυτότητά του 361 – Γενικὴ θεώρηση 362 – Ἔργα 364 – Βιβλιογραφία 367	
47. Μαξιμίνος († π. 430)	369
Ἔργα 369 – Βιβλιογραφία 370	
48. Spes (ἀρχὸς Ε' αἰ.) καὶ Achilleus (ἕως 430), ἐπίσκοποι Σπολέτου	370
49. Λεπόριος μοναχός καὶ ἴσως πρεσβύτερος († π. 430)	371
50. Παλλάδιος Ἐλενοπόλεως (364-420/431)	371
Γενικά 371 – Ἔργα 374 – Βιβλιογραφία 376	

51. Πολυχρόνιος Ἀπαμείας († μεταξύ 430 και 431) 377
 Γενικά 377 – Βιβλιογραφία 378
52. Γ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος 377
 ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΑΦΟΡΜΕΣ 378 – ΣΤΗΝ ΕΦΕΣΟ. Σύγκληση τῆς Συνόδου καὶ
 προβλήματα συνθέσεως 379– Ἔργασίες καὶ μέθοδος κρίσεως
 ὀρθοδοξίας ἢ κακοδοξίας 380 – Ἐπικύρωση τῆς θεολογίας (Β΄
 Ἐπιστολῆς) τοῦ Κυρίλλου 381 – Ἄφιξη καὶ συναίνεση τῶν Δυ-
 τικῶν καὶ ἀντίθεση τῶν Ἀνατολικῶν 382 – Οἱ «ΚΑΝΟΝΕΣ» 383 – Ἡ
 ἔννοια τῆς συμφωνίας τῆς Χριστολογίας τοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸ
 Σύμβολο τῆς πίστεως 383 – ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ-ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ: 431-433
 (Διαβουλεύσεις συνοδικές καὶ προσωπικές) «Ἐκθεσις πίστεως
 τῶν διαλλαγῶν» 385 – ΠΡΑΚΤΙΚΑ-ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ 387 – Η
 ΑΛΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ - Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ - Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
 ΡΩΜΗΣ. Ἐπισημάνσεις-Παρατηρήσεις 389 – Οἱ δηλώσεις τοῦ πα-
 πικοῦ ἐκπροσώπου Φιλίππου 391 – Ἡ στάση τῶν ἐκπροσώπων
 τῆς συνόδου τῶν Δυτικῶν Προϊέκτου καὶ Ἀρκαδίου 393 – Ἡ στά-
 ση τῶν συνοδικῶν μεγάλης ἐπιρροῆς 393 – Ὁ Ρώμης Καίλεστίνος
 γιὰ τὸν Κύριλλο καὶ τὴν Σύνοδο 394 – Ἡ θεώρηση τοῦ Κυρίλλου
 396 – Ἡ αὐτοσυνειδησία τῆς Συνόδου 398 – Ἡ ἔννοια τῆς οἰκου-
 μενικότητος τῆς Συνόδου (ἐπισημάνσεις) 400 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 402
53. Παυλίνος Νόλης (π. 353-431) 403
 Ἔργα 404 – Βιβλιογραφία 405
54. Καϊλέστιος († π. 431) καὶ Ἀνόνημος (Sicelianus) 406
55. Ὁρόσιος (Paulus) (ἕως τὸ 431;) 407
 Γενικά 407 – Ἔργα 408 – Βιβλιογραφία 408
56. Δωρόθεος Μαρκιανουπόλεως († λίγο μετὰ τὸ 431) 409
57. Μάριος Μερκάτωρ († λίγο μετὰ τὸ 431;) 410
58. Καίλεστίνος Ρώμης (422-432) 411
 Γενικά 411 – Βιβλιογραφία 412
59. Μέμων Ἐφέσου († μετὰ τὸ 432) 413
60. Εὐάγριος μοναχός († περὶ τὸ 433) 413
61. Παῦλος Ἐμέσης († λίγο μετὰ τὸ 433) 414
 Γενικά 414 – Ἔργα 415
62. Ἀκάκιος Βεροίας (322 π. - 433/4) 416
 Γενικά 416 – Ἐπιστολαί 417 – Βιβλιογραφία 418
63. Ἀττικὸς Κωνσταντινουπόλεως (406-425), Μαξιμιανὸς Κων-
 σταντινουπόλεως (431-434) 418
64. Μάξιμος Ἀναζάρβεως († μετὰ τὸ 434), Μελέτιος Μοψουεστίας
 († μετὰ τὸ 434) 419
65. Ἰωάννης Κασσιανός († 435) 420
 Γενικά 420 – Ἔργα 423 – Βιβλιογραφία 424
66. Ἰσίδωρος Πηλουσιώτης († π. 435) 425
 Γενικά 425 – Οἱ ἐπιστολές καὶ ἡ καλλιπέειά τους 426 – Χριστο-
 λογία στοιχειώδης 427 – Βιβλιογραφία 428

67. Ἀλέξανδρος Ἱεραπόλεως († π. 435;) 429
Γενικά 429 – Ἔργα 430
68. Ἑλλάδιος Ταρσοῦ († λίγο μετὰ τὸ 435) 430
69. Ραβουλᾶς Ἐδέσσης († 435 ἢ 436) 431
Γενικά 431 – Ἔργα 433 – Βιβλιογραφία 433
70. Ἀλύπιος πρεσβύτερος, Βασίλειος ἀρχιμανδρίτης († 431-436) 434
71. Δαλμάτος († 438) 435
72. Εὐθέριος (καὶ Εὐθήριος) Τυάνων († λίγο μετὰ τὸ 435/6) 436
Εἰσαγωγή 436 – Γενικὴ θεώρηση 436 – Ἔργα 438
73. Φιλοστόργιος (π. 368 - π. 439) 439
Γενικά 439 – Ἔργα 441 – Βιβλιογραφία 442
74. Ἰσαὰκ ὁ μέγας († 439) 442
Γενικά 442 – Ἐκδόσεις - Βιβλιογραφία 444
75. Φίλιππος Σιδήτης († μετὰ τὸ 439) 444
76. Ὅριέντιος (Oriens ἢ Orens) († λίγο μετὰ τὸ 439) 446
77. Σίξτος ἢ Ξύστος Γ΄ Ρώμης (432-440) 447
78. Λαυρέντιος Novariensis (π. 420-440) 447
79. Μάρκος ὁ ἀσκητής (Μοναχὸς ἢ ἐρημίτης) († περὶ τὸ 430-440) 448
Ἡ ταυτότητά του - Τὰ ἐνδιαφέροντά του 448 – Θεολογία 450 –
Ἔργα 452 – Βιβλιογραφία 454
80. Ἰωάννης ἐρημίτης (τῆς Ἀπάμειας) (α΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.) 454
Γενικά 454 – Ἔργα 456 – Βιβλιογραφία 457
81. Ἡσαΐας ἀββάς τῆς Σκήτης († α΄ ἡμισυ Ε΄) 457
Γενικά 457 – Βιβλιογραφία 461
82. Centones (Ποιήματα, Κέντρωνες) (α΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.) 462
83. Ἀνώνυμα κείμενα - Ὀμιλίες (α΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.) 463
84. Ἰωάννης Ἀντιοχείας (429-441/2), Θεόδοτος Ἀντιοχείας (421-429) 463
Ζητάει παραδοσιακότητα ἀπὸ τὸν Νεστόριο 464 – Ὑπὲρ τοῦ Νε-
στορίου 466 – Ἀπὸ τὴν Ἔφεσο (431) στὴν «Ἐκθεσιν πίστεως»
(433) 467 – Ἐπιστολαί 468 – Βιβλιογραφία 469
85. Ἀνώνυμα λατινικὰ ποιήματα († α΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.) 469
86. Κύριλλος Ἀλεξανδρείας (412-444) 469
Εἰσαγωγή 469 – ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ, Ἡ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥ-
ΡΟ. Ἡ σχέση του μετὰ τὴν φιλοσοφία καὶ ἡ θέση του ἔναντι τοῦ πα-
γανισμοῦ 471 – Ἡ θέση του ἔναντι τοῦ παγανισμοῦ (καὶ τοῦ Ἰου-
λιανοῦ) 472 – Ἡ θέση του ἔναντι τοῦ ἑβραϊκοῦ στοιχείου 473 –
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ΠΤΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΝ
ΘΕΟ. Τὸ κατ' εἰκόνα, τὰ χαρίσματα καὶ ἡ πτώση ὡς ἀμαρύρωση τῆς
θείας εἰκόνας 474 – Ἡ πτώση αἰτία καὶ ἀνακεφαλαίωση σκοπὸς
τῆς ἐνανθρωπήσεως 475 – ΤΡΙΑΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΓΙ-
ΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. Στὴν θεολογία δὲν ἰσχύουν τὰ ἐγκόσμια μέτρα
476 – Τὸ ἀτρεπτό τῆς θείας οὐσίας 477 – Ὁ Υἱὸς ἀποκαλύπτει τὸν
Θεὸ ὡς Πατέρα καὶ εἶναι ἀρχὴ αἰδία 478 – Προβλήματα στὴν

Τριαδολογία 480 – Ἡ ἀναφορὰ τοῦ «γεννᾶν» (ιδιώματος τοῦ Πατέρα) στὴν θεία οὐσία καὶ οἱ συνέπειές της 481 – Οἱ ὑποστάσεις 482 – Η ΕΚΠΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. α) Τὸ Πνεῦμα «καρπὸς» τῆς θείας οὐσίας(;) 484 – β) Τὸ Πνεῦμα «πρόεισι» καὶ ἀπὸ τὸν Υἱὸ «ἔνεκα» τῆς ἐνότητος τῆς θείας φύσεως καὶ τῆς ὁμοουσιότητος τοῦ Πνεύματος 485 – γ) Πηγὴ τοῦ Πνεύματος ὁ Πατέρας. Τὸ προσωπικὸ ἰδίωμα τοῦ Πατέρα εἶναι ἀμετάδοτο 485 – δ) Τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ χορηγεῖται «διὰ τοῦ Υἱοῦ» 486 – ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ 487 – Ταύτιση φύσεως, ὑποστάσεως καὶ προσώπου 488 – Στις «Πασχάλιες Ὁμιλίαις» (421-426): «Σύνοδος» καὶ «ἀνάκρasis» φύσεων ἀνομοίων 490 – Νεστόριος καὶ ἡ ἀντίδραση τοῦ Κυρίλλου: 428/9 491 – «Κατὰ σάρκα» γέννηση - «καθ' ὑπόστασιν» ἔνωση: ἀρχές τοῦ 430 492 – «Ἐνωσις οἰκονομική» καὶ «σύμβασις οἰκονομική». Διάκριση θεολογίας καὶ οἰκονομίας 494 – Ὁκτ. 430: Ἐνωση «φυσική» καὶ ὄχι κατὰ συνάφειαν. Πάθη Χριστοῦ καὶ ἐνότητα προσώπου (ὑποστάσεως) 494 – Οἱ θεοπρεπεῖς καὶ οἱ ἀνθρωποπαθεῖς ἐκφράσεις-«φωναί» 495 – Ἀντίδοση ιδιωμάτων - Ζωοποιὸς ἢ σάρκα τοῦ Χριστοῦ 496 – Ἀρχές τοῦ 431: Ὁ Κύριλλος ἐγκαταλείπει τὸ «καθ' ὑπόστασιν». Ἡπιος Ἀντιοχειανισμὸς 496 – Ἐρμηνεύει τὸ «καθ' ὑπόστασιν» (ἀρχές τοῦ 431) 497 – «Κατὰ φύσιν» ἔνωση - «Τῆ θεωρία» ἢ διάκριση τῶν φύσεων 498 – 433: «Ἐκθεσις πίστεως τῶν διαλλαγῶν»: Ἡ ὀρθὴ πίστις χωρὶς τὴν κυρίλλεια ὀρολογία 498– 433-438: «Ἐν κατὰ σύνθεσιν», «εἷς ἦν ὁ ἐν ἀμφοῖν», «εἷς ἐξ ἀμφοῖν» 501 – «Γέγονε σάρξ» - Δὲν ἐνώθηκε μὲ πρόσωπο 503 – Ἐνωση μόνον στὴν θεία ὑπόστασις 504 – ΘΕΟΛΟΓΕΙ ΕΡΜΗΝΕΥΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΕΙ ΘΕΟΛΟΓΩΝΤΑΣ. Εἰσαγωγικά 505 – Δυσκολότατο ἔργο ἢ ἐρμηνεία-Θεολογία 506 – Ἡ ἀπτική γλώσσα καλλιπέης καὶ ἡ βιβλικὴ ἀπλή. Ἡ ἑλληνικὴ παιδεία «προγύμνασμα» στὴν θεολογία 506 – Ἡ Γραφὴ «ἀδιαφορεῖ» ἐνίοτε γιὰ τὴν χρῆση-ἐπιλογὴ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης λέξεως 507 – Ἀνάγκη νὰ δηλωθοῦν τὰ περὶ Θεοῦ μὲ ἀνθρώπινα μέτρα 508 – Ἡ ἀγάπη δὲν ἐρμηνεύει τὴν φυσικὴ σχέση Πατέρα καὶ Υἱοῦ - Δήλωση «ἀμυδρὴ» τῆς ἀλήθειας 510 – Δὲν ὑπάρχει ἀναλογία γλώσσας καὶ θείας ἀλήθειας. Τὸ «κεκρυμμένον» βάθος καὶ κάλλος τῆς Γραφῆς ἀποκαλύπτει μόνον τὸ ἅγιο Πνεῦμα 511 – Συμβατικὴ ἢ γλώσσα ποὺ καταγράφει τὴν κοινὴ ἐμπειρία τῆς ἀλήθειας. Γιατί πολλὰ ὀνόματα γιὰ τὸν Θεὸ καὶ σὲ τί ἀφοροῦν; 513 – Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἱστορικοφιλολογικῆς μεθόδου 514 – «Ἱστορία», «τύπος» καὶ «σκιά» ὁ Νόμος-ΠΔ. Τροπολογία καὶ πνευματικὴ θεωρία (ἐρμηνεία) 516 – Ἡ ἐρμηνεία τῶν «τύπων» τῆς ΠΔ μόνον μέσῳ τῆς ΚΔ 517 – Ἡ μὴ ἀποκλειστικότητα τῶν τυπολογήσεων 518 – Τύπους-εἰκόνες ἔχουμε καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη 519 – Τὸ

- ἅγιο Πνεῦμα ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθεια ποῦ δηλώνουν οἱ τύποι 519 – ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ (ΟΧΙ ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΦΥΣΕΩΣ). Τὸ ἅγιο Πνεῦμα στὸν Χριστὸ «πρῶτον» 520 – Τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἀναπληρώνει τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό 521 – Τὸ κυρίως ἔργο τοῦ Πνεύματος ἀρχίζει μετὰ τὴν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου καὶ δὴ ἀπὸ τὴν Πεντηκοστή 522 – Ἡ ὥρα τοῦ Πνεύματος στὸ πλαίσιο τῆς σταδιακῆς φανερώσεως τῆς ἀλήθειας 523 – Διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος γίνεται ἡ «τελειοτάτη καὶ ἀκριβεστάτη» ἀποκάλυψη. Τί σημαίνει γνῶσις «ὄλης» τῆς ἀλήθειας 525 – Θέα τῆς ἀλήθειας δὲν σημαίνει θέα-γνῶσις τῆς θείας φύσεως 525 – ΤΟ ΠΡΩΤΕΙΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ «ΙΣΟΤΙΜΩΝ» ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ. Ὁ Κύριλλος εἶχε τὴν κύρια εὐθύνη τῆς θεολογικῆς ἀπαντήσεως στὸν Νεστόριο-εἶχε πρωτεῖο ἀληθείας 527 – Ὁ Κύριλλος ὀργανωτὴς καὶ συντονιστὴς τοῦ ἀγώνα κατὰ τοῦ Νεστορίου 528 – Τοῦ ἀναγνωρίζεται πρωτεῖο ἀληθείας, «Καθολικὸς διδάσκαλος» 531 – Πέτρος σημαίνει βράχος καὶ πέτρα εἶναι ἡ πίστις (Ἰωάν. 1, 43· Ματθ. 16, 18) ὡς θεμέλιο τῆς Ἐκκλησίας 532 – «Ἰσοτιμία» τῶν Μαθητῶν τοῦ Κυρίου 533 – ΒΙΟΣ 534 – ΕΡΓΑ 539 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 549
87. Ἀρσένιος ἁβδᾶς († π. 445) 557
88. Ἀνδρέας Σαμοσάτων († ἴσως περὶ τὸ 445) 559
Εἰσαγωγή 559 – Γενικὴ θεώρηση 560 – Ἔργα 562 – Βιβλιογραφία 563
89. Θεόδοτος Ἀγκύρας († μεταξὺ 438 καὶ 446) 563
90. Πρόκλος Κωνσταντινουπόλεως (434-446) 567
ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ. Γέννηση τοῦ θείου Λόγου ἀπὸ τὴν Θεοτόκο 567 – Ἡ Παρθένος Μαρία Θεοτόκος - Σύνοδος φύσεων 568 – Ἐνωσις καθ' ὑπόστασιν 571 – Δύο φύσεις εἰς μίαν ὑπόστασιν 572 – ΒΙΟΣ 575 – ΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ 577 – ΤΑ ΕΡΓΑ 577 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 580
91. Ἀκάκιος Μελιτηνῆς († πρὶν ἀπὸ τὸ 449) 581
Γενικά 581 – Ἔργα 582 – Βιβλιογραφία 583
92. Δόμνος Ἀντιοχείας (442-449) 583
93. Σύνοδοι Ἀντιοχείας (448), Βηρυτοῦ (λίγο πρὶν τὶς 25 Φεβρ. 449), Τύρου (25 Φεβρ. 449) 583
94. Σύνοδος Ἐφέσου (Αὔγουστος 449) 584
Γενικά 584 – Τὰ κείμενα 588 – Βιβλιογραφία 588
95. Ἰλάριος Ἀρελάτης (D'Arles) († 449) 589
Γενικά 589 – Βιβλιογραφία 589
96. Ἡσύχιος Ἱεροσολυμίτης († πρὸ τῶν μέσων τοῦ Ε΄ αἰ.:) 590
Γενικά 590 – Ἑρμηνεῖα καὶ στοιχειώδης Χριστολογία 590 – Ἔργα 593 – Βιβλιογραφία 596
97. Κλαύδιος Μάριος Βικτώριος († π. 425-450;) 596
98. Merobaudes Flavius († λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 450) 597

99. Ἀδριανὸς († μεταξύ 430 καὶ 450) 598
100. Ἀνιανὸς (Διάκονος εἰς Celeda;) († πρὶν ἀπὸ τὸ 450) 599
101. Βικέντιος Ληρίνης († πρὶν ἀπὸ τὸ 450) 600
102. Πέτρος Ravennatensis ὁ Χρυσολόγος († 450) 602
103. Εὐχέριος ἐπίσκοπος Λυών († π. 450) 603
Γενικά 603 – Ἔργα 603 – Βιβλιογραφία 604
104. Σωζομενὸς († π. 450) 605
Γενικά 605 – Τὸ ἔργο 609 – Βιβλιογραφία 610
105. Σωκράτης Σχολαστικός († π. 450) 610
Γενικά 610 – Τὸ ἔργο 613 – Βιβλιογραφία 614
106. Φλαβιανὸς Κωνσταντινουπόλεως (446-449, † 450), Σύνοδος ἐν-
δημοῦσα, 448 615
Γενικά 615 – Καταδίκη Εὐτυχή. Προετοιμασία θεολογικῆ τῆς
Δ΄ Οἰκουμ. Συνόδου 616 – Κείμενα 619 – Βιβλιογραφία 620
107. Εἰρηναῖος «Τύρου» ὁ κόμης († π. 450) 620
108. Ἀπόκρυφα Ε΄ αἰ. 621
Εὐαγγέλιον τοῦ Νικοδήμου, Πράξεις Πιλάτου καὶ εἰς Ἰδου
κάθοδος τοῦ Χριστοῦ 621 – Ἐπιστολὴ Τίτου (Epistula Titi)
622 – Πράξεις τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάν-
νου τοῦ Θεολόγου 623 – Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ματθαίου τοῦ
ἀποστόλου 623 – Πράξεις Ἀνδρέου καὶ Ματθεῖα(θία) εἰς τὴν
πόλιν τῶν ἀνθρωποφάγων 623– Πράξεις Βαρθολομαίου 624 –
Δωροθέου Ὁρασις 624
109. Agrestius ἐπίσκοπος Lugo (ἔγραψε στὰ μέσα τοῦ Ε΄ αἰ.) 625
110. Ἀγαθόνικος (Ψευδο-) Ταρσοῦ († π. μέσα τοῦ Ε΄ αἰ.) 625
111. Μαρτυρολόγιο Hieronymianum (μέσα Ε΄ αἰ.) 626
112. Βαλαΐ (Balaeus) (μέσα Ε΄ αἰ.) 627
113. Ἀμμώνιος μοναχός (περὶ τὰ μέσα τοῦ Ε΄ αἰ.) 627
114. Νόννος Πανοπολίτης († λίγο μετὰ τὸ 450) 628
Γενικά 628 – Ἔργα 629 – Βιβλιογραφία 630
115. Ὑπάτιος († 446) καὶ Καλλίνικος († 448-450) 631
116. Σύμβολο πίστεως (στὴν ἀρχαία Dongola [Νουβία]) (μέσα Ε΄;) 632
117. Ἡ Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (451) 633
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 633 – ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ Α΄ φάση ἐργασιῶν (Περὶ Διοσκόρου
καὶ πίστεως) 635 – Προετοιμασία τοῦ δογματικοῦ Ὁροῦ 637 –
Ο ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ ΟΡΟΣ α. Τὸ προοίμιο 641 – β. Ὁ Ὁρος 642 – ΟΙ
ΚΑΝΟΝΕΣ 647 – ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ 648 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 649
118. Νεστόριος († 451) 651
ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ 651 – Ἡ Παρθένος Μαρία δὲν γέννησε τὸν Θεὸ
Λόγο 652 – Μονομερῆς γραμματικὴ ἐρμηνεῖα 654 – Ἕνας ὁ Χρι-
στός - ὄχι δύο Υἱοί 654 – Συνάφεια, ἐνότητα θελήσεως - Ὁχι φυ-
σικὴ ἔνωση 656 – Τί ὀφείλε νὰ δείξει ὁ Νεστόριος 658 – Ὁ θεῖος
Λόγος δὲν γεννήθηκε ἀλλὰ «παρῆλθεν» ἀπὸ τὴν Παρθένο Μα-

- ρία 658 – Ἀπὸ τὰ δύο πρόσωπα στὸ κοινὸ πρόσωπο τῆς τιμῆς καὶ μιᾶς θελήσεως 660 – Ἰδιότυπος Μονοθελητισμὸς καὶ Μονοενεργητισμὸς 663 – Ἡ συνέπεια τῆς χριστολογίας στὴν θεία Εὐχαριστία 664 – Ἡ τελευταία του προσπάθεια γι' αὐτοδικαίωση 665 – ΒΙΟΣ 668 – ΕΡΓΑ 672 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 674
119. Ἰουλιανὸς Αἰκλάνων († 454 ἢ λίγο μετὰ) 676
Γενικά 676 – Ἔργα 677 – Βιβλιογραφία 678
120. Πρόσπερος Ἀκι(υ)τανός († π. 455) 678
Γενικά 678 – Ἔργα 680 – Βιβλιογραφία 681
121. Ἀρνόβιος ὁ Νέος († λίγο μετὰ τὸ 455) 682
Γενικά 682 – Ἔργα 683 – Βιβλιογραφία 683
122. Ἰβας Ἐδέσσης († 457) 684
123. Κύρος Πανοπολίτης († 457) 686
124. Βικτώριος Ἀκι(υ)τανός († μετὰ τὸ 457) 686
125. Ἀντίπατρος Βόστρων († μετὰ τὸ 457) 687
Γενικά 687 – Ὁμιλίες 688 – Βιβλιογραφία 689
126. Ἀνατόλιος Κωνσταντινουπόλεως (449-458) 689
127. Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων (422-458), Θεοδοσίος «Ἱεροσολύμων» (451-453) 692
128. Διόσκορος Ἀλεξανδρείας († 454 ἢ 458) 693
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 693 – Ο ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΟΔΟΥΣ. Στὴν σύνοδο τοῦ 449 (Ἔφεσος) 693 – Στὴν Σύνοδο τῆς Χαλκηδόνας (451) 695 – Ἡ καταδίκη 699 – ΚΕΙΜΕΝΑ 701 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 702
129. Ψαλμῶν ἔμμετρος παράφρασις (δῆθεν Ἀπολιναρίου) (μετὰ τὸ 451) 703
130. Εὐσέβιος Δορυλαίου († 451/2) 703
Γενικά 703 – Κείμενα 707
131. Quodvultdeus Καρθαγένης († πρὶν ἀπὸ τὸ 454) 707
Γενικά 707 – Βιβλιογραφία 708
132. Εὐτυχῆς (370 - π. 454) 709
ΓΕΝΙΚΑ. Εἰσαγωγικά 709 – Στὴν σύνοδο τοῦ 448 710 – Στὴν σύνοδο τοῦ 449 (Ληστροική) 714 – Στὴν Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο 714 – ΚΕΙΜΕΝΑ 715 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 715
133. Λισέντιος († ἴσως μετὰ τὸ 430 καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ 459) 715
134. Συμεὼν ὁ Στυλίτης καὶ Ἀντώνιος (389/90-459) 716
Γενικά 716 – Βιβλιογραφία 717
135. Εὐδοκία ἡ Αὐγούστα (π. 400-460) 717
Γενικά 717 – Ποιήματα 718 – Βιβλιογραφία 719
136. Βαλεριανὸς Cemeliensis († π. 460) 720
137. Παυλῖνος ἀπὸ τὴν Πέλλα (Μακεδονία) († λίγο μετὰ τὸ 460) 720
138. Λέων Α΄ Ρώμης ὁ Μέγας (440-461) 722
ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ. Εἰσαγωγή 722 – Ὁργανωτὴς καὶ προβολέας τοῦ πρωτείου 722 – Τὸ πρόβλημα τοῦ Τόμου τοῦ Λέοντα 725 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 727

	21
139. Πατρίκιος φωτιστής Ἰρλανδῶν (π. 385-461)	728
140. Θεοδώρητος Κύρου († ἴσως περὶ τὸ 466)	729
<p style="margin-left: 2em;">Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ ΣΤΗΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΗ ΣΤΗΝ ΧΡΙ- ΣΤΟΛΟΓΙΑ. Εἰσαγωγή 729 – Ο ΕΞΗΓΗΤΗΣ 756 – ΒΙΟΣ 761 – Ο ΣΥΓ- ΓΡΑΦΕΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ 766 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 774</p>	
141. Σενούτα(ης) (Σινούθιος) (Shenoute-Shenut-Shenuda) († 466;)	779
<p style="margin-left: 2em;">Γενικά 779 – Ἔργα 782 – Βιβλιογραφία 783</p>	
142. Μάρκος Διάκονος († πρὸ ἢ μετὰ τὸ 466;)	783
143. Βασίλειος Σελευκείας (Ἰσαυρίας) († 468)	784
<p style="margin-left: 2em;">Πρώτη περίοδος 784 – Δεύτερη περίοδος: 448-451 787 – Ἡ ποι- ητικότητα τῶν Ὀμιλιῶν του 790 – Ἔργα 792 – Βιβλιογραφία 794</p>	
144. Αὐξέντιος (ὕμνωδός) († 470)	794
145. Ὑδάτιος ἐπίσκοπος Chaves (τέλος Δ΄ αἰ. - π. 470)	799
146. Γεννάδιος Κωνσταντινουπόλεως (458-471)	800
<p style="margin-left: 2em;">Γενικά 800 – Ἔργα 801 – Βιβλιογραφία 803</p>	
147. Παυλίνος Petricordiae (Périgueaux) († λίγο μετὰ τὸ 472)	803
148. Ἀνόνημοι Βίοι: Ἀλεξίου καὶ Ραβουῶ (450-475)	803
149. Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας ὁ Αἴλουρος (457-477)	804
<p style="margin-left: 2em;">Γενικά 804 – Ἔργα 806 – Βιβλιογραφία 807</p>	
150. Κλαυδιανὸς Μαμέρτος († 474)	807
151. Βέζα (Besa) († μετὰ τὸ 474)	809
152. «Φαῦστος Βυζάντιος» = P'awstos Buzand (ψευδο-) († π. 475)	809
153. Σύμμαχος (β΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.)	810
154. Ἰσαὰκ Ἀμίδης (α΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.), Ἰσαὰκ Ἀντιοχείας (Μέγας) (β΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.)	811
155. Ἔζνικ Κόλμπ (Ἔζνικ τοῦ Kolb ἐπίσκοπος) (β΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.)	812
156. Μουσηῆς Χωρηνός (Monsēs Horena'ci) (β΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.)	814
157. Ὑμνοὶ ἀνόνημοι (β΄ ἡμισυ Ε΄ αἰ.)	815
<p style="margin-left: 2em;">Στιχολογία-Ἀντίφωνα 815 – Τροπάρια-ὕμνοι χωρὶς στιχολο- γία 817 – Βιβλιογραφία 820</p>	
158. Ἀπόκρυφα Ε΄ αἰ.	820
<p style="margin-left: 2em;">Ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 820 – Διαθήκη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 820 – Κανόνες Ἰππολύτου 820</p>	
159. (Γελάσιος Κυζικηνός) († μετὰ τὸ 475/6)	822
160. Βίκτωρ ἐπίσκοπος Cartennensis (Ἀφρική) († π. 477)	823
161. Θεόδουλος († π. 477)	823
162. Χρυσίππος, Πρεσβύτερος καὶ Σταυροφύλαξ († π. 479)	824
163. Σαλβιανὸς πρεσβύτερος Μασσαλίας († π. 480)	825
<p style="margin-left: 2em;">Γενικά 825 – Ἔργα 826 – Βιβλιογραφία 827</p>	
164. Ἀκάκιος Κωνσταντινουπόλεως (472-488/9), «Ἐγκύκλιον» (476) καὶ «Ἀντεγκύκλιον» (476) Βασιλίσκου, «Ἐνωτικόν» (482) Ζή- νωνος	827

165. Βιγίλιος Thapsus (Βόρεια Ἀφρική) († 484 ἢ λίγο μετά) Γενικά 830 – Ἔργα 830	830
166. Κερεάλης ἐπίσκοπος Castelloripensis († μετά τὸ 484)	831
167. Γερόντιος († π. 485;)	831
168. Διάδοχος Φωτικῆς († λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 486) ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ 833 – ΝΗΠΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Πρακτικὸ στάδιο καὶ Ἀν- τιμεσσαλιανισμός 834 – Μνήμη Θεοῦ μετὰ νοῦ καὶ καρδία. Ὑψι- στο στάδιο ἢ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ 836 – ΕΡΓΑ 840 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 841	833
169. Πέτρος Ἀλεξανδρείας ὁ Μογγός (482-490)	841
170. Ἰωάννης Μαντακουνί († 490)	842
171. Ἀπολλινάριος Σιδόνιος (π. 430 - λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 490)	843
172. Βίκτωρ ἐπίσκοπος Vitensis († π. 490)	844
173. Φαῦστος ἐπίσκοπος Reji († π. 490) (καὶ Συλλογὴ ψευδο-Εὐ- σεβίου Ἐμέσης - Collectio Gallicana) Γενικά 845 – Ἔργα 846 – Βιβλιογραφία 847	845
174. Ἰωάννης Βηρουτοῦ († μᾶλλον 487-491)	847
175. Ἰλάριος Α΄ (461-468), Σιμπλίκιος (468-483) καὶ Φήλικας Γ΄ (483-492) ἐπίσκοποι Ρώμης	848
176. Βαρσουμαῆς (Bar Sauma) Νισίβεως († 492-495)	849
177. Γελάσιος Α΄ Ρώμης (492-496) Γενικά 850 – Ἔργα 851 – Βιβλιογραφία 852	850
178. «Ἀγαθάγγελος» (Βίος Γρηγορίου Φωτιστοῦ) (περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε΄ αἰ.) Γενικά 852 – Βιβλιογραφία 853	852
179. Κοριούν (Korion) (περὶ τὸ τέλος τοῦ Ε΄ αἰ.)	854
180. Εὐσεβίος (ψευδο) Ἀλεξανδρείας (τέλος Ε΄ αἰ.) Γενικά 854 – Βιβλιογραφία 856	854
181. Βίκτωρ πρεσβύτερος (Ἀντιοχείας) († π. τέλος Ε΄ αἰ.)	856
182. «Ἀθανασιανόν» Σύμβολον (τὸ Quicumque) (τέλος Ε΄ αἰ.)	858
183. Ἀποφθέγματα Πατέρων (π. τέλος Ε΄ αἰ.) ΓΕΝΙΚΑ Αἰτία-ἀφορμὴ τῶν Ἀποφθεγμάτων 860 – Ἐμφάνιση καὶ πρώτη μορφή τῶν Ἀποφθεγμάτων 861 – Ἡ ἐλληνικὴ κατα- γραφή τῶν Ἀποφθεγμάτων 863 – ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ. 1. Ἡ ἀλφαθητο- ανώνυμη 865 – 2. Ἡ συστηματικοανώνυμη 865 – «Εὐεργετη- νός» 866 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 866	860
184. Ἀπόκρυφα τέλους Ε΄ αἰ. 1. Πράξεις Βαρνάβα 867 – 2. Θρηνοὶ Μαρίας καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ Γαμαλιήλ 868 – 3. Κοίμησις τῆς ἁγίας Θεοτόκου (Transitus Mariae)- Ἱστορία τῆς μακαρίας Παρθένου Μαρίας 868	867
185. Ναρσῆς (Ναρσαί) τῆς Νισίβεως († π. 502;) Γενικά 869 – Ἔργα 870 – Βιβλιογραφία 871	869
186. Ἀμμώνιος πρεσβύτερος (6΄ ἡμισυ Ε΄, ἀρχὲς ΣΤ΄ αἰ.)	871
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ	873

